

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 524/2020-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti AGRO OR, s. r. o., Hospodársky dvor Gyňov 193, IČO 36 568 732, zastúpenej advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, Čajakova 5, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 55 Er 1032/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti AGRO OR, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 55 Er 1032/2016 **p o r u š e n é b o l i .**

2. Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 55 Er 1032/2016 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti AGRO OR, s. r. o., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je jej Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II je p o v i n n ý nahradiť obchodnej spoločnosti AGRO OR, s. r. o., trovy konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet advokátky JUDr. Danice Holováčovej, Čajakova 5, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV.ÚS 524/2020-9 z 22. októbra 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť obchodnej spoločnosti AGRO OR, s. r. o., Hospodársky dvor Gyňov 193, IČO 36 568 732 (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 55 Er 1032/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

II.

Vymedzenie postupu okresného súdu v napadnutom konaní a sťažnostná argumentácia

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetom napadnutého konania je vymożenie sumy 58 865,22 € s príslušenstvom v exekučnej veci sťažovateľa ako oprávneného. Sťažovateľ návrh na vykonanie exekúcie doručil súdnemu exekútorovi 17. marca 2016. Okresný súd uznesením z 27. júna 2017 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, exekúciu zastavil a povinnému priznal nárok na náhradu trov konania. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 5. júna 2018 zrušil predmetné uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie krajského súdu bolo okresnému súdu doručené 26. júna 2018.

3. Okresný súd bol podľa sťažovateľa po vrátení veci krajským súdom, t. j. od 26. júna 2018, nečinný. Sťažovateľ v podaniach z 9. apríla 2019, 5. júna 2019, 18. júna 2019 a 27. septembra 2019 urgoval okresný súd, aby v napadnutom konaní konal. Sťažovateľ napokon podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní. Predmetnú sťažnosť podal sťažovateľ k spisovej značke konania s tým, že k podpredsedníčke okresného súdu sa sťažnosť dostala až 12. marca 2020, čo ona sama uviedla v odpovedi na sťažnosť na prieťahy v konaní z 20. mája 2020. Podpredsedníčka okresného súdu považovala sťažnosť na prieťahy v konaní za dôvodnú len čiastočne, „s čím sa z pohľadu oprávneného (sťažovateľa) nie je možné stotožniť. Zdôrazňujeme, že informovaním sa na informačnej kancelárii porušovateľa bolo zistené, že predmetná sťažnosť sa k pani podpredsedníčke dostala až na druhý pokus, pričom nevedno prečo konajúci sudca nepredložil predmetnú sťažnosť a aj spisový materiál vedeniu súdu hneď po jej doručení. Aj v tomto vidieť vznik ďalších prieťahov, ba čo viac (a o to zavrhnúť hodnejšiu) snahu o zahľadanie svojich predošlých pochybení zo strany zákonného sudcu.“.

4. Ďalšie prieťahy v napadnutom konaní vznikli pri doručovaní dovolania povinného, ktoré podal 1. septembra 2018 proti uzneseniu krajského súdu z 5. júna 2018. Dovolanie bolo doručené okresnému súdu elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu

1. septembra 2018 o 14.58 h, následne bolo dovolanie doručené 3. septembra 2018 v súlade so zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Dovolanie povinného „*bolo sťažovateľovi ako oprávnenému doručené až dňa 28. 04. 2020 ako príloha výzvy k vyjadreniu sa. Je tak na mieste otázka, prečo trvalo porušovateľovi doručovanie dovolania povinného k rukám oprávneného od 03. 09. 2018 až do 28. 04. 2020 (resp. výzva je zo dňa 15. 04. 2020), čo je zbytočný prietah v trvaní cca 19 mesiacov.*“.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej uvádza:

„Sťažovateľom vytykaná nečinnosť porušovateľa sa netýkala procesu dokazovania, resp. hodnotenia dôkazov, ale jednoduchých základných procesných úkonov porušovateľa v súvislosti s doručovaním dovolania podaného povinným k rukám oprávneného, resp. jeho právneho zástupcu. Preto nie je možné konštatovať zložitost' veci, nakoľko súd mal vykonať len elementárne doručovanie bez toho, aby posudzoval obsah samotného dovolania.

Vo vzťahu k správaniu sa sťažovateľa ako účastníka konania nie je mu možné pričítať žiadne pričinenie na vzniku zbytočných prietahov, práve naopak, samotný sťažovateľ celkovo štyri krát nabádal súd k svojej činnosti predmetnými urgenciami.

... na strane porušovateľa nie je možné vzhľadnúť žiadnu zákonnú prekážku odôvodňujúcu vznik zbytočných prietahov v jeho činnosti. Pani podpredsedníčka vo svojej odpovedi na podanú sťažnosť síce dôvodila aj poukazom na enormné množstvo agendy v súdnom oddelení, na zmenu zákonov kľúčových pre rozhodovaciu činnosť súdov v Exekučných konaniach a s tým spôsobenú zvýšenú zaťaženosť exekučných oddelení a v neposlednom rade na množstvo podaní účastníkov ako i exekútorov za účinnosti pôvodného Exekučného poriadku“, táto obrana však v zmysle judikatúry ústavného súdu nie je akceptovateľná.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na právne závery vyplývajúce z judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) týkajúce sa zbytočných prietahov v súdnych konaniach.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo (sťažovateľa)... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie... záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... iným zásahom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 55 Er/1032/2016 porušené boli.

II. Okresnému súdu Bratislava II prikazuje, aby v konaní pod sp. 55 Er/1032/2016 konal bez zbytočných prietáhov.

III. (Sťažovateľovi)... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €... ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť (sťažovateľovi)... trovy právneho zastúpenia v sume 450,29 €... na účet... právnej zástupkyne... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

8. Navrhnuté primerané finančné zadosťučinenie považuje sťažovateľ za dostatočné „aj vzhľadom na závažnosť (ne)činnosti porušovateľa, ako aj dostatočne preventívnu do budúcnosti; súčasne však reálne neohrozujúcu výkon spravodlivosti zo strany porušovateľa ako súčasti orgánov súdnej sústavy.“. Uplatnená suma finančného zadosťučinenia „je primeraná aj samotnému predmetu exekučného konania, ktorého sa predmetné prietahy týkajú.“.

III.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľa

9. Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej ústavnej sťažnosti vyjadrila podpredsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. 1 Spr 110/2020 z 27. novembra 2020. Podpredsedníčka okresného súdu nesúhlasila s tvrdením sťažovateľa, že v napadnutom konaní vznikli prietahy od 26. júna 2018, keďže uvedeného dňa bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie okresného súdu č. k. 55 Er 1032/2016-387. Dňa 2. augusta 2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa ako oprávneného a 3. septembra 2018 bolo okresnému súdu doručené dovolanie.

10. Súdny spis bol následne predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na vykonanie procesných úkonov pred predložením dovolania dovolaciemu súdu a tiež na doplnenie dovolania. Pri realizácii týchto úkonov „došlo k časovému sklzu, keď vyšší súdny úradník nevykonal úkon v lehote, na uvedené bol po zistení upozornený zákonnou sudkyňou na nedostatky v práci a zároveň bolo zistené, že sťažnosť na prietahy v konaní nebola predložená predsedníčke súdu, ale bola zažurnalizovaná do spisu (sťažnosť bola adresovaná do spisu k spisovej značke a preto ju omylom vyšší súdny úradník nepredložil v lehote ale až následne). Po upozornení boli prietahy ihneď odstránené a o dovolaní už bolo rozhodnuté.

Je však potrebné dodať, že prietahy boli spôsobené enormným množstvom agendy v súdnom oddelení, nakoľko došlo k zmene zákonov kľúčových pre rozhodovaciu činnosť súdov v Exekučných konaniach, v dôsledku čoho sa v uvedenom období podstatným spôsobom zvýšila zaťaženosť exekučných oddelení súdu.“

11. Sťažovateľ vo svojom stanovisku z 18. decembra 2020 k vyjadreniu okresného súdu poukázal na to, že okresný súd bol od 26. júna 2018 nečinný aj napriek tomu, že ho sťažovateľ viackrát vyzýval, aby vo veci konal, avšak bezvýsledne. Je potrebné tiež uviesť, že okresný súd do dnešného dňa nerozhodol, hoci uznesenie dovolacieho súdu mu bolo doručené 31. júla 2020. Z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s tvrdením okresného súdu, že prietahy boli odstránené, keď okresný súd stále nerozhodol.

12. Sťažovateľ poukázal na vyjadrenie, že k prietahom prispeli aj strany sporu, kvôli ktorým boli odročené pojednávania (podľa vedomosti ústavného súdu vyjadrenie okresného súdu v tejto veci takúto argumentáciu neobsahovalo, pozn.). Sťažovateľ namietal, že sudca je zodpovedný za spôsob, akým vedie konanie, a aj za to, aké návrhy strán bude akceptovať v konaní. Strany sporu taktiež nemôžu niesť zodpovednosť za zaneprázdnenosť súdu. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Právna neistota sa odstráni až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej.

13. K otázke primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ uviedol, že „*aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadostučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo porušovateľa konania, ktorého sa dopustil voči sťažovateľom a jednak podľa nášho úsudku treba chápať aj ako sankciu dostatočne vysokú, ktorá by zabezpečila, že ďalšie porušenie práva aj v iných prípadoch nedopustí v takej intenzite.*“.

14. Postupujúc podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

20. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

21. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam

pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

23. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06, I. ÚS 281/2013) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Záver o tom, že súdna exekúcia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu, vychádza z toho, že exekúciu síce vykonáva súdny exekútor, ale na základe splnomocnenia štátom, ktoré sa materializuje v konkrétnej veci poverením exekučného súdu na vykonanie exekúcie. Toto poverenie (bez neho by súdna exekúcia nemala zákonný podklad a bola by absolútne neprípustná) potvrdzuje, že súdny exekútor koná, rozhoduje a exekvuje v mene súdnej moci (čl. 142 ods. 1 ústavy).

24. Z už judikovaných záverov ústavného súdu o súdnej exekúcii ako súčasti základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy.

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

25. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie, v ktorom dochádza k nútenému výkonu povinnosti na peňažné plnenie na základe exekučného titulu, tvorí štandardnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov v civilnej agende. Ústavný súd neidentifikoval žiaden prvok faktickej alebo právnej zložitosti veci. Ústavná sťažnosť sa primárne týkala otázky doručovania dovolania povinného sťažovateľovi, postupu okresného súdu pri vybavení sťažnosti na prietahy v konaní, a teda išlo o jednoduché procesné úkony, pri ktorých priamo nejde o rozhodovanie vo veci samej, preto pri nich ani nemožno uvažovať o právnej a faktickej zložitosti veci

26. Správanie sťažovateľa je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd z dostupných podkladov dospel k záveru, že správanie sťažovateľa neprispelo relevantným spôsobom k predĺženiu napadnutého konania.

27. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup okresného súdu. V rámci tohto kritéria ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ namietal predovšetkým postup okresného súdu v období od 26. júna 2018, keď okresnému súdu bolo doručené rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým zrušil uznesenie o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o zastavení exekúcie. Sťažovateľ v priebehu roka 2019 urgoval okresný súd, aby vo veci konal, zjavne aj vzhľadom na okolnosť, že sťažovateľ nemal vedomosť o podanom dovolaní.

28. Okresný súd vybavil s priet'ahmi aj sťažnosť sťažovateľa na priet'ahy v konaní, keď sám pripustil, že predmetná sťažnosť bola omylom zažurnalizovaná v súdnom spise bez toho, aby bola predložená podpredsedníčke okresného súdu.

29. Okresný súd nepochybne konal s priet'ahmi aj v súvislosti s doručovaním dovolania povinného sťažovateľovi na vyjadrenie. Predmetné dovolanie bolo doručené okresnému súdu 1. septembra 2018, resp. 3. septembra 2018, pričom okresný súd toto dovolanie doručil sťažovateľovi 28. apríla 2020.

30. Je potrebné akceptovať námietku sťažovateľa, podľa ktorej stav právnej neistoty vo veci stále trvá, keďže po doručení uznesenia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania povinného pre jeho neprípustnosť, je úlohou okresného súdu v exekúcii ďalej konať a rozhodovať.

31. Vychádzajúc z týchto okolností, je zjavné, že v čase po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu sa v postupe okresného súdu vyskytli obdobia nečinnosti a možno identifikovať aj jeho neefektívny a nesústredený postup v napadnutom konaní.

32. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu vysokým počtom nevybavených vecí v exekučnom oddelení aj s ohľadom na zmenu právnej úpravy, túto ústavný súd nemôže akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017).

33. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

VI.

Záver

VI.1 K bodom 1, 2, 3 a 5 výrokovej časti nálezu

34. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia (bod V tohto odôvodnenia) dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti tohto nálezu).

35. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

36. Ústavný súd, vychádzajúc z čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu). Vychádzal zo zistenia, že v čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté exekučné konanie nebolo právoplatne skončené.

37. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

38. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

39. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04). Ústavný súd vychádzal aj z toho, že prieťahy súdu v konaní či jeho nečinnosť predstavujú iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam (slobodám). Pritom taký zásah sám nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci súdu a ako taký sa vymyká obvyklému, prieskumnému či inému konaniu. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na súdne konanie v primeranej lehote nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prieťahom (ústavným príkazom), ale už raz vzniknutý prieťah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primeranú finančnú náhradu podľa čl. 127 ods. 3 ústavy (porovnaj napr. I. ÚS 282/2019).

40. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodu závažnosti nečinnosti okresného súdu a aj vzhľadom na predmet konania. Takáto výška primeraného finančného zadosťučinenia bude plniť preventívnu funkciu a neohrozí výkon spravodlivosti na okresnom súde.

41. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol predovšetkým na neefektívny a nesústredený postup okresného súdu v napadnutom konaní, na celkovú dĺžku napadnutého konania a na predmet konania. Obdobne ústavný súd zohľadnil, že sťažovateľ namietal postup okresného súdu v období po 26. júni 2018, t. j. približne 2,5-ročný úsek napadnutého konania, v ktorom okresný súd bol primárne nečinný a postupoval neefektívne a nesústredene. Ústavný súd zohľadnil aj to, že napadnuté konanie nie je právoplatne skončené. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd rozhodol, že sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €, ktoré mu je okresný súd povinný zaplatiť v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu). Návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nad sumu 1 000 € ústavný súd nevyhovел (bod 5 výrokovej časti tohto nálezu).

VI.2 K bodu 4 výrokovej časti nálezu

42. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

43. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

44. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 450,29 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších

predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 10,62 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 375,24 €. Z priloženého osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) vyplýva, že právna zástupkyňa sťažovateľa je platcom DPH, preto uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o sumu 75,05 €, čo spolu predstavuje sumu 450,29 € (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu).

45. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote uvedenej v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu (§ 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

46. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov tohto konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2021

Libor DUĽA
predseda senátu